

**PUBLIKUMS-
UTVIKLING 2.0**

NPU-konferansen 2018
Fremtidens kultur i et brukerperspektiv

Camilla AC Tepfers

Trendanalysen har avdekket 14 trender innenfor fire områder

Det kulturelle samfunn

- S1_Fra ett stort til mange små fellesskap
- S2_Nye roller for fysiske møteplasser
- S3_Kultur for økt læring og skaperkraft

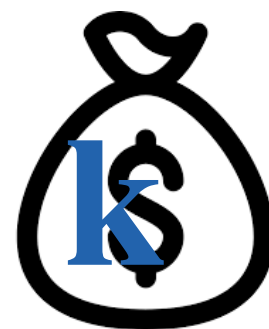
Det kulturelle publikum

- P1_Formater i vekst og nedgang
- P2_Den nye generasjonen kulturbruker
- P3_Viktigere å trene kulturbruk
- P4_Digitalisering gir økt tilgjengelighet

Den kulturelle økonomi

- Ø1_Svakere finanser
- Ø2_Opplevelser mer etterspurt
- Ø3_Mer samarbeid for nye finansieringskilder

Den kulturelle nyskaping

- N1_Sterkere konkurranse om kulturoppmerksomheten
- N2_Viktigere å kjenne og aktivisere sitt publikum
- N3_Publikum som (med)produsenter
- N4_Viktigere å innovere i kulturfeltet

Trendanalysen har avdekket 14 trender innenfor fire områder

Det kulturelle samfunn

- S1_Fra ett stort til mange små fellesskap
- S2_Nye roller for fysiske møteplasser
- S3_Kultur for økt læring og skaperkraft

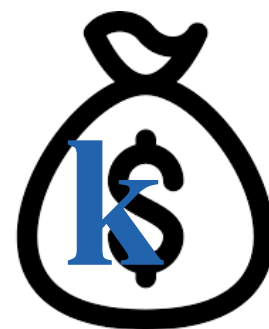
Det kulturelle publikum

- P1_Formater i vekst og nedgang
- P2_Den nye generasjonen kulturbruker
- P3_Viktigere å trene kulturbruk
- P4_Digitalisering gir økt tilgjengelighet

Den kulturelle økonomi

- Ø1_Svakere finanser
- Ø2_Opplevelser mer etterspurt
- Ø3_Mer samarbeid for nye finansieringskilder

Den kulturelle nyskaping

- N1_Sterkere konkurranse om kulturoppmerksomheten
- N2_Viktigere å kjenne og aktivisere sitt publikum
- N3_Publikum som (med)produsenter
- N4_Viktigere å innovere i kulturfeltet

S1_Fra ett stort til mange små fellesskap

Større behov for robuste samfunn

Beskrivelse

- Demokratiet utfordres. Forsterkede bekreftelsestendenser truer evnen til å takle uenighet og bygge fellesskap. Kulturens bidrag til samfunnsrobusthet blir viktigere

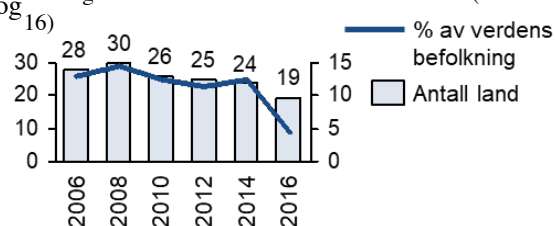
Eksempler og drivere

- Vi står ovenfor en demokratisk resesjon internasjonalt (figur 1) med økt sårbarhet også i Norge (figur 2)
- Og en nedgang i politisk engasjement (figur 3)
- Bekreftelsestendensene blir sterkere og truer «uenighetsfellesskapet»
 - Oppsøke og tro på informasjon man allerede er enig i
 - Ekkokamre underbygges av at usannheter engasjerer (figur 4)
 - «Mobbokrati» på nettet, eks «Gamergate», nettstorm med 2 mill innlegg ila 2 mnd i 2014. Forvarsel til netthets fra «trolls» og bots
- Færre deltar i den offentlige debatten (figur 5)
- Norden i verdenstoppen på tillit, men den er utfordret også hos oss (figur 6)
- Studier: Kulturen bidrar til økt samfunnsrobusthet (figur 7)

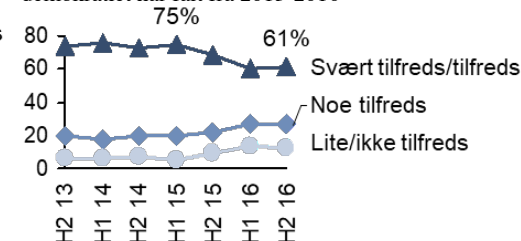
Hva så for kulturpolitikken?

- Hvordan kan kulturpolitikken fremme mangfold på den ene siden, og understøtte tverrgående fellesskap på den andre? Hvordan kan politikken fremme politisk engasjement og styrke ytringskultur når bekreftelsestendenser blir forsterket?

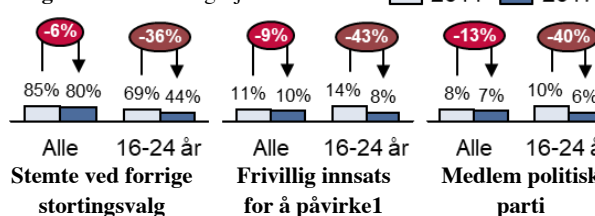
Figur 1: Andelen av befolkningen som lever i et velfungerende demokrati falt fra 14.4% til 4.5% (2008-16)

Figur 2: Nordmenns tilfredshet med demokratiet har falt fra 2013-2016

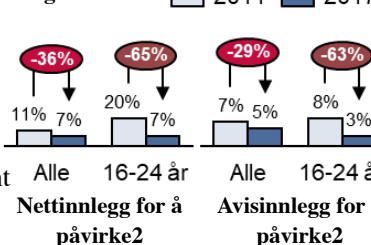
Figur 3: Politisk engasjement

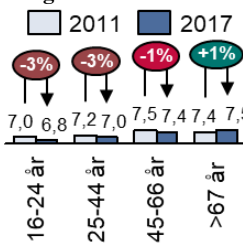
Figur 4:

Falske nyheter spres 6X raskere enn sanne nyheter

Figur 5:

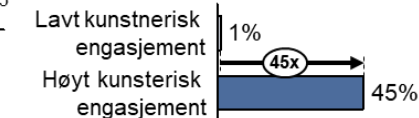
Figur 6: Tillit3

Figur 7: Deltakere på kulturaktiviteter

3.8x større sannsynlighet for å være aktive i frivillighet

Andel unge med lav sosioøkonomisk status som stemte i valget i USA 2004:

S2_Nye roller for fysiske møteplasser

Sosialt samvær går ned, viktigere å fylle kulturelt innhold i fysiske møteplasser

Beskrivelse

- Fysiske møter mellom mennesker er i endring. Kulturen er kommet nærmere rent fysisk og blir mer sentral for å underbygge sosialt samvær

Eksempler og drivere

- Viktige årsaker til å oppsøke fysiske møteplasser er i endring, eks
 - Netthandel og bilfrie bysentra reduserer den fysiske varehandelen (figur 1)
 - Film: 94% av filmkonsumet i hjemmet, fremfor på kino (UK)
 - Nedgang i sosialt samvær; unge nede på eldres nivå (figur 2 og 3)
- Kulturen viktigere som innhold i fysiske møteplasser, eks
 - Studie: Sterk kulturell kapital² i byene forutsier bedre helse, skole og personlig sikkerhet, kontrollert for økonomi og demografi
 - Kulturell kapital førende for identitet og profil (unikhet) for byene
 - Litteraturhuset i Oslo: Har introdusert over 300 norske debutanter (figur 4)
 - Musikkfestivaler: Den fysiske møteplassen vesentlig for opplevelsen (figur 5)
- Lokalt engasjement viktig for det fysiske møtet, eks
 - Amatørsektoren: Utløser engasjement hos dem som ellers ikke ville vært aktive. «Smitteeffekt» deltar på én aktivitet mer sannsynlig at deltar på flere
 - Eks Edinburgh Fringe (figur 6)
 - Kulturen har kommet nærmere befolkningen (figur 7, 8 og 9)

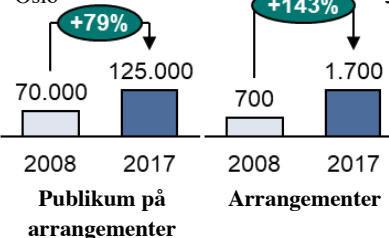
Hva så for kulturpolitikken?

- Hvordan kan kulturpolitikken gi nytt innhold til fysiske møteplasser og underbygge identitet og profil for geografiske steder?

Figur 1

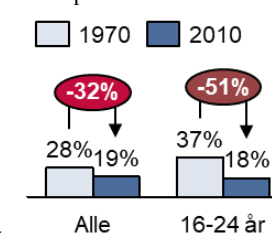
Figur 4: Litteraturhuset Oslo

Figur 7: Storsatsning på kulturelle bygg

60 kulturhus til 14 mrd. i byggekostnader, og 1 mrd. i årlige driftskostnader siste 10-15 år

Figur 2: Andel av fritid brukt på sosialt samvær

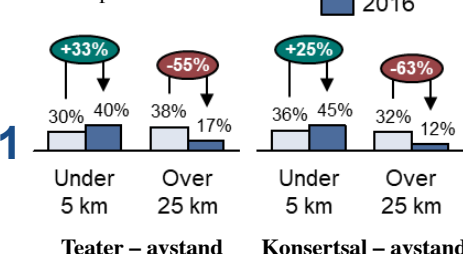

Figur 5

Musikken er bare en liten del av det å være på festival

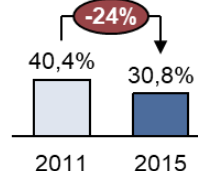
Jon Stephensen, Aveny-T

Figur 8: Kulturen har kommet nærmere publikum³

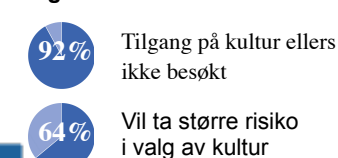

Figur 3:

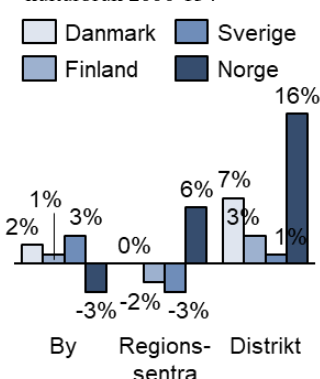
Andel unge ute med venner¹

Figur 6:

Figur 9: Utvikling i kulturbruk 2006-154

S3_Kultur for økt læring og skaperkraft

Læring og skaperkraft viktigere i omstillingen av Norge

Beskrivelse

- Norge er i omstilling. Kunst og kultur kan bidra til læring og skaperkraft

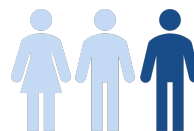
Eksempler og drivere

- 1 av 3 jobber i Norge har høy sannsynlighet for å bli automatisert de neste 20 årene, (figur 1). Omstilling og jobbskaping blir viktigere.
- Læring blir viktigere, eks:
 - Mennesker lærer ulikt, for eksempel gjennom ulike læringsstiler (figur 2)
- Skaperkraft blir viktigere, eks
 - EU: Initiativ og entreprenørskap nøkkelkompetanser for fremtiden (figur 3)
 - Visjon Finland: Ledende på intellektuell kompetanse, deling, kreativitet (fig. 4)
- Kultur fremmer kreativitet og læring, eks
 - Positiv samvariasjon mellom innovasjon og kulturell deltakelse (figur 5)
 - EU: Kultur for å fremme i) kognitive ferdigheter og ii) innovasjon (figur 6)
 - Kulturelle aktiviteter styrker sannsynlighet for høyere utdanning (figur 7)
 - Strukturerte kunstaktiviteter kan øke barns kognitive ferdigheter (figur 8)

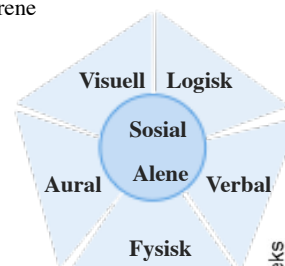
Hva så for kulturpolitikken?

- Hvordan kan kulturpolitikken fremme læring for omstilling og skaperkraft?

Figur 1: 1 av 3 jobber med >70% sannsynlighet for å bli automatisert ila. de neste 20 årene

Figur 2: Ulike læringsstiler kan fremme bedre læring hos mennesker som er ulike

Figur 6: EUs håndbok for kulturell bevissthet fremhever kulturens rolle i å fremme kognitive ferdigheter og innovasjon

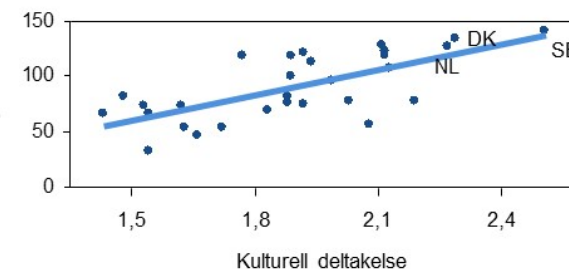
Figur 7: Økt sannsynlighet for å ta høyere utdanning for studenter fra lavinntekts-familier som deltar på kulturelle aktiviteter

Figur 3: Initiativ og entreprenørskap 1 av 8 nøkkelkompetanser for fremtiden

Figur 4: Finland - utviklingsprogram 2014-2020 for å fremme kreative ferdigheter

Figur 8: Økning i barns kognitive ferdigheter med **16-19%** som følge av deltakelse i strukturerte kunstaktiviteter

N1_Sterkere konkurranse om kulturoppmerksomheten

Norsk språk og kultur møter sterkere konkurranse fra store, internasjonale aktører

Beskrivelse

- Digitaliseringen konsentrerer makten hos teknologiselskaper, ikke institusjoner, forlag eller musikkelskap

Eksempler og drivere

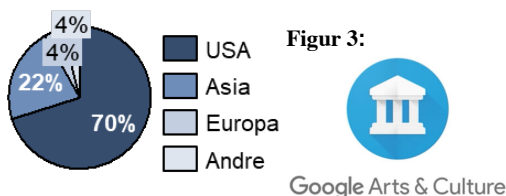
- Plattformerselskaper¹ blir mer dominerende (figur 1)
 - Inntar stadig flere sektorer (figur 2). Eks Google Arts & Culture har avtale med 151 museer i 40 land for å gi digital tilgang til deres kunstgjenstander (figur 3).
 - Facebook og Google kontrollerer halvparten av verdens digitale reklame-marked, og står for 40% av samlet digitalt innholdskonsumpsjon i USA
- Dyre mediaproduksjoner er én driver for utviklingen, (figur 4)
- Autoriteter under press når publikum blir hverandres rådgivere
 - Studie: Publikum i mindre grad veiledet av institusjoner og kulturautoriteter, og i større grad av venner, lokalsamfunn og SoMe
 - Studie: Venners interesse for kanonisert kultur har større betydning for eget kulturbruk enn alder og utdanningsnivå (NL) (figur 5)
- Digitalisering kan likevel fremme autoriteters posisjon, eks kuratering
 - Internettradio Songza gir ekspert-kuraterte spillelister til «ikke-avanserte» lyttere, og når dermed et nytt publikum (figur 6)

Hva så for kulturpolitikken?

- Hvordan kan kulturpolitikken best fremme norsk språk og kultur når globale, digitale aktører blir mer uimotståelige i sin kulturproduksjon og -distribusjon?

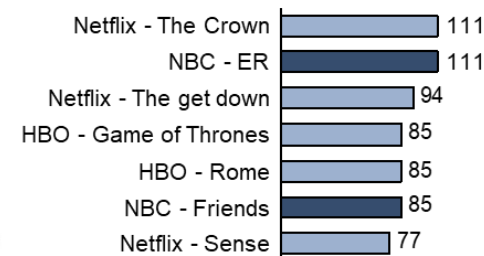
Figur 1:

Opphavssted til **175** plattformerselskaper med markedsverdi **> 1 mrd dollar**

Figur 4:

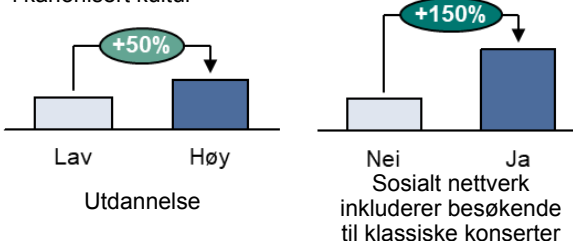
Kostnad per episode (mill. NOK2)

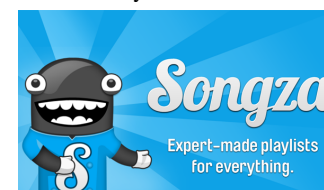
Figur 2:

Figur 5: Andel interessert i kanonisert kultur

Figur 6: Songza kuraterer avanserte spillelister til «ikke-avanserte» lyttere

P2_Den nye generasjonen kulturbruker

Unge blir ikke lenger som sine foreldre

Beskrivelse

- Unges kulturbruk avviker fra den øvrige befolkningens, og de unge vokser ikke lenger fra seg sine vaner

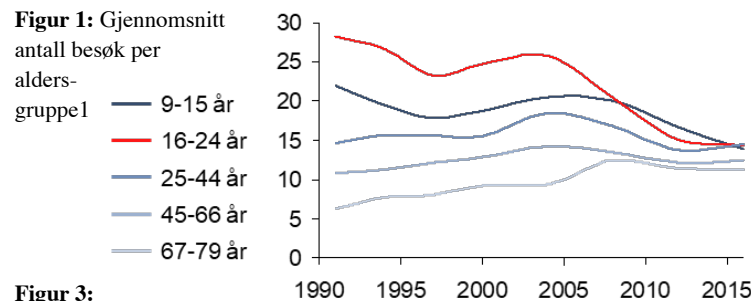
Eksempler og drivere

- Unges kulturforbruk faller mens eldres øker (figur 1)
- Unge kan fremstå som en glemt generasjon innen den ikke-digitale kulturen (figur 2)
 - Målrettet innsats mot denne gruppen fungerer, eks ballett (figur 3)
- Vi ser et trendskift hvor unge ikke lenger blir som sine foreldre (figur 4 og 5)
- Dagens voksen-generasjon fortsetter å leke, eks
 - Dataspill ble introdusert da dagens 40-åringer var små barn. De har fortsatt å spille (figur 6).

Hva så for kulturpolitikken?

- Hvordan kan kulturpolitikken best møte et trendbrudd, hvor den neste generasjonen kulturbruker ikke følger mønsteret til generasjoner før henne?
- Hvordan kan kulturens rolle i samfunnet befestes og forsterkes når publikums preferanser endrer seg, og blir mer ulike fra hverandre?

Figur 1: Gjennomsnitt antall besøk per alders-gruppe¹

Figur 2:

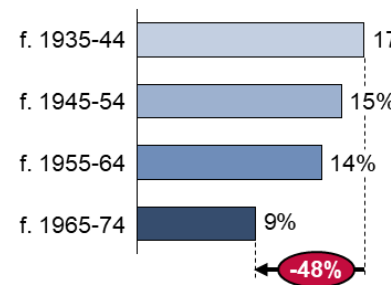
Det største tomrommet i kultur er fra 13-30 år, disse har ingen tilbud som treffer dem

Jon Stephensen, Aveny-T

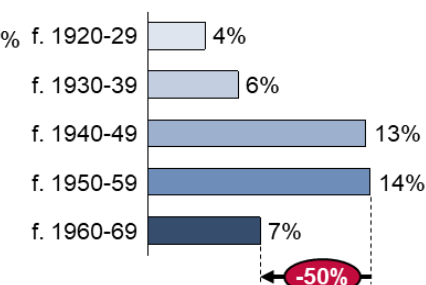
Figur 3:

5x vekst i antall forestillinger og **19x70%** økning i andel **21%** større andel av 16-24-vekst i antall produksjoner for barn og unge i 6-24-åringer som har vært i balletten 1991-2016

Figur 4: Andel amerikanere som har bred kulturell interesse (omnivores) som 40-åringer² (1982-2008)

Figur 5: Andel dansker som deltar på klassiske konserter som 40-åringer² (1969-2004)

Figur 6:

45% av dataspillere er eldre enn **36 år** (USA, 2017)

1) Kino, Konsert, Teater, musikal, revy, Folkebibliotek, Museum, Kunstutstilling, Ballett-/ danseforestilling, Opera/operette (eks Tros-/livsynmøte, Idrettsarrangementer, Kulturfestivaler)

2) Figur 6: 40-44 år. Figur 7: 39-43 år.

inFuture analyse | SSB Kulturbarometer | Stephensen | Whist, Kalhagen og Henningsen | SSB | SSB | National Endowment for the Arts | Bille, Copenhagen Business School | Statista

Utviklingstrekk som påvirker kulturens samfunnsansvar

Utdrag fra fremtidsstudien **Fremtidens kultur i et brukerperspektiv**
Demokratiet er presset og Norge er i omstilling

S1_Fra ett stort til mange små fellesskap

- Kulturens bidrag til samfunnsrobusthet blir viktigere

S2_Nye roller for fysiske møteplasser

- Sosialt samvær går ned, viktigere å fylle kulturelt innhold i fysiske møteplasser

S3_Kultur for økt læring og skaperkraft

- Norge er i omstilling. Kunst og kultur kan bidra til læring og skaperkraft

Norsk språk og kultur møter sterkere konkurranse

N1_Sterkere konkurranse om kulturoppmerksomheten

- Digitaliseringen konsentrerer makten hos teknologiselskaper, ikke institusjoner, forlag eller musikkelskap